

Vestnik

Glasilo Slov.
Proti komunističnim
borcem

PO
v
NAŠEM
SVETU

*Spomni se narod padlih
junakov,
prišezi na grobu zvestih
sinov,
da braniš boš vero
in svoje pravice...*

CLEVELAND

Romanje na

CHARDON ROAD

NAŠ
PREVZVIŠENI
NAM
GOVORI...

... NE POZABITE NAS!

FR. GRUM, USA

Po usodnem septembru leta 1943, v katerem smo doživeli Grčarice in Turjak, so rdeči prvič z večjim poudarkom vrgli v svet laž o „komunistični pravičnosti in komunističnem pravnem postopanju proti svojim nasprotnikom“. S svojo pravno komedijo, ki so jo uprizorili nad ujetniki iz Grčaric in Turjaka, so hoteli svet prevarati in dokazati, da komunisti niso navadni ubijalci pač pa ljudje, ki spoštujejo red in pravico. Ni dvoma, da vsi predobro poznamo tragično komedijo, sodni postopek proti par desetim ujetih borcev, medtem ko so vse ostale enostavno poklali in pometali v kraške jame in so o tem seveda trdovratno molčali takrat in molče tudi danes.

S kočevskim procesom „proti narodnim izdajalcem“ v dneh od 9. do 11. oktobra 1943, katerega so spretno in načrtno pripravili tako, kakor to znajo samo komunisti, so uspeli ne samo prevarati nekatere lahkoverneže doma, temveč so uspeli prvič tudi pred svetom legitimirati se s ponarejeno, lažno legitimacijo pravice in demokratskega reda. Sodni postopek je bil tako odlično imitiran, da je nemogoče, da bi tuji opazovalci dvomili v pravilnost in potrebo istega. Vse priče proti obtožencem so bile krive priče ali ljudje, ki obtožence sploh niso poznali, vendar so bili to najeti komunisti, ki so točno po načrtu in navodilih trdili težke laži v škodo tistih, ki so v obrambo resnice in ljubezni do svojega naroda stali kot izdajalci pred sodiščem, sestavljenim iz vrst morilcev slovenskih mož in žena in uničevalcev narodnih svetinj.

Poglejmo v kratkem, da si osvežimo spomin, kako so se komunisti norčevali iz sodnih postopkov in kako so izvajali svojo osvobodilno oblast nad zvezanimi jetniki v Kočevju.

Ujetniki iz Turjaka in Grčaric so bili zaprti v vseh razpoložljivih prostorih po Kočevju in vsako noč so komunistični oblastniki poskrbeli za to, da jih je nekaj kamijonov odšlo in izginilo v bližnjih kraških jamah. To seveda brez publiciranja, brez kakega postopka, brez možnosti, da bi se kdo od nesrečnežev sploh mogel zagovarjati. Z izbrano grupo ujetnikov pa so zvečer, 9. oktobra, pričeli v kinodvorani v Kočevju takoimenovani proces proti „veleizdajalcem slovenskega naroda“. Kako ironično je to, ali vendar se je dogajalo. Jetnike so z žico zvezane privedli v sodno dvorano, ki je bila nabita komunističnih kričarjev, opazovalcev in celo žurnalistov in fotografov. Kljub neprestanemu kričanju komunistov „smrt izdajalcem“, so se naši obsojeni borci držali junaško, pogumno. Bili so med njimi celo taki, ki še tiste zadnje momente niso prenehali kazati svojega zaničevanja nad partizansko komunistično sodrgo. Tako je na primer Franc Mihelič-Balant v sodni dvorani neprestano obiral uši, katerih ni manjkalo in jih metal med podivjano množico. Prva razprava je trajala vso noč in vso to noč so grmeli glasovi in krikji „smrt, smrt... izdajalcem“. Po prvi noči se je komedija nadaljevala in tako je to samozvano sodišče rdečih krvnikov, ki je obsodbo ujetnikom že

davno določilo, dne 11. oktobra izreklo obsodbo in to: 16 obsojenih na smrt, 5 pa na prisilno delo.

To „izredno vojaško sodišče“, katerega so sestavljali: Anton Kržišnik, Teodor Tomišek, Bojan Polak, Stenko N., Andrej Citinski, Ivan Puc in žiga Vodušek, je obsodilo na smrt sledeče borce iz Turjaka in Grčaric: Strnišo, Vošnjarja, Milanovića, Šinkarja, Malovrha, Marinčiča, Lisca, Konečnika, Končana, Tomažiča, Kijena, Štepeca, Murna, Miheliča, Capudra in Habiča. Na prisilno delo pa: Mavca, Nota, Jesenovca, Jermana in Bačnika.

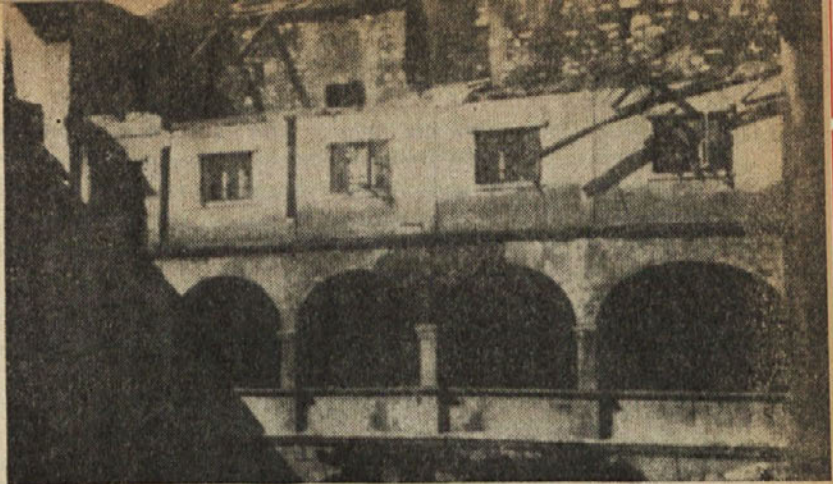
16 na smrt obsojenih je bilo zaprtih skupaj v takoimenovani smrtni celici. Na stalne prošnje so obsojenci le dosegli, da jim je bila dovoljena spoved. Prišel je kočevski kaplan in spovedal na hodniku pred celico vse obsojene. Spoved je bila skoro javna, ker je stal poleg partizan s puško. Po opravljeni spovedi so na smrt obsojeni junaki obujali spomine, mislili na dom; nekateri so pisali, drugi naročali pozdrave sojetnikom v ostalih celicah. Časa je bilo malo, kajti čas eksekucije je bil določen. Iz smrtno celice so se dvignili glasovi pesmi. Peli so nabožne in domoljubne pesmi in zopet debatirali o usodi in tragediji, ki jih je doletela. Mnenje obsojencev je bilo, da je neresnost in politična neenotnost bila kriva Grčaricam in Turjaku. Mnenje vseh je bilo, da, ako bi bile vse narodne sile združene in pod enim vodstvom, nikoli ne bi prišlo do tragedije, katera se je pravkar zaključevala. Noč pred smrtjo je bila dolga in strašna. Oko marsikaterega trpina v celicah je zamisljeno zrló v zvezdnato nebo in skušalo zajeti košček izgubljene svobode, misli pa so romale daleč proč, k svojim dragim, k materi, ki kleči pred podobo križanega in molí za svojega sina. Pred oči je stopila mladost polna življenja, brez skrbi. Vse te misli pa so se končno zbrale v molitev in prošnjo k Vsemogočnemu: „Daj mi milost življenja, da svetu povem resnico in jim odprem oči, da bom živ zagovornik in porok, ne dopusti sovraga do zmage, bodi pravičen, kakor si neskončen v svoji slavi...“

S spominske proslave v Clevelandu

NA GROBU

Kočeviski grad

Ob devetih ponoči je prišla na hodnik četa močno oboroženih partizanov. Komisar ljubljanske brigade je klical imena, roke so jim vezali z žico, zaničevanje in pretepanje je bilo v polnem razmahu. Tomažič očita odurnim partizanom, ki ga vežejo: „Nikoli ne bi prišlo do tega, da niste imeli Lahov za pomoč.“ Kapetan Vošnjak ga opomni: „Čigo, brzdaj svoj jezik! Junaki molčijo!“ Kurat šinkar prosi za besedo. Komunist ga odurno zavrne, da farjev ni nikoli poslušal in jih tudi sedaj ne bo. Usodni smrtni marš se je pričel in zvezani v smrt odhajajoči junaki so se enoglasno poslovili: „ZBOGOM, BRATJE, NE POZABITE NAS!“ Takoj nato pa se je začula pesem „Hej Slovenci...“ Ropot kamijonov je uglasil zvoke idealistov, ki so odšli na njihov zadnji pohod, v zadnjo, smrtno borbo. Pogumno, brez strahu so junaki odšli. Tako, kot so živeli in se borili, tako so tudi odšli na morišče...

S tem se je zaključil uradno opevani del kočevske sodne komedije. Drugi tihi del pa je sledil še tisto noč. Takoj za tem, ko so pobili obsojene horce. Kamijoni so se vrnili in naložili 25 mož. Smrtna obsodba je bila izrečena kar na licu mesta; tem so sledili drugi in zopet drugi. Med jetniki je nastal dreplah, zbežnost. Postalo je namreč jasno, da mislijo pobiti vse. Med tem ko so se celice praznile, so po hodnikih divjale partizanske prostitutke in šteje, koliko „prašičev“ imajo še za pobit in prepevale „Slovenija svobodna zdaj bodeš ti...“

V tistih usodnih momentih se je pokazalo v mnogih primerih, kako veliki možje so padali. Tako se je iz neke celice zaslišal glas: „Lažje mi je sedaj, ne bojim se smrti, verujem v Tebe, Vsemogočni Bog, tajil sem Te in zanemarjal, sedaj z lahkoto molim; moja duša je pomirjena.“ Spet drugi je govoril: „Nič mi ni žal, da bom ubit. Bil sem prostovoljec in pripravljen na vse. Bojim se le za svoja sinova in zanju molim. Ne daj Vsemogočni, da bi jih vzgajali izdajalec in zločinci...“ In spet: „Ponosen sem, da sem tu z junaki in da bom z njimi šel do konca...“

Tako so naši borci v tistih dneh čakali smrti, medtem ko je partija hitela, da čimpreje spravi vse v kraške jame, kajti bali so se, da bi globoka vera in junaštvo teh borcev preprečilo njih zločinske namene.

Se ena sodna razprava je bila za javnost, pri kateri sta se posebno osorno in zločinsko postavila Jernej Stante in pa Ivan Pirkovič-Čort. Procedura ista kot prvič, vendar obsodba „prisilno delo“. To pa seveda vse samo za javnost. V resnici pa je bilo že vnaprej določeno, da bo usoda teh ista kot prvih. Zopet krinka pod katero se je komunist-bratomorilec skrivil in varal vse tiste, ki ga niso poznali.

Grčarice, Turjak, kočevski proces in vse, kar je istemu sledilo, nas bo vedno spominjal in nam dokazoval, kakšne so komunistične obljube, kaka je komunistična svoboda in nas opominjal, da je nemogoče, da bi bil kdaj možen kak kompromis s komunizmom. Kočevski trpini so molili za milost svobode, da svetu povedo vso strašno resnico o komunizmu, in da preprečijo zmago največjega sovražnika moderne dobe — brezbožnega komunizma. Kočevski borci so padli, padli za ideale, medtem ko smo mi preživeli. Poznali smo borce, poznali smo junake in morda je celo kdo med nami bil takrat z junaki in polagal isto prošnjo pred prestol Vsemogočnega. Ako smo morda to pozabili danes, se spomnimo trpljenja, spomnimo zaničevanja, katerega so bili deležni junaki slovenskega naroda in v spominu na te junake in na njihove žrtve sklenimo, da bomo nadaljevali borbo, ako nam Bog ohrani naša življenja. Borci na plan, velik naš bo dan, mrtvi junaki v kočevskih jamah nas pozivajo k edinosti in slogi, pozivajo na neizprosni boj proti komunizmu, kajti sicer bomo mi in naši otroci ponovno stali pred krvniki, pred zagovorniki lažnive pravice in svobode.

S PROSLAVE — CLEVELAND: „Naprej zastava slave“

*Delaj,
delaj,
dekle,
pušeljc . . .*

MI STOPAMO!

*Mi stopamo v lepše dni
v združeni Sloveniji.
Mi trdni smo kot zid:
močni kot sonca svit.
V borbo na sovraga:
na čelu je zastava
v borbo, v borbo,
gremo mi.*

*Prelita naših bratov kri
k nebu vedno še kriči:
maščujte bratje nas,
kri naša kliče vas.
V borbo nad sovraga,
na čelu je zastava,
v borbo, v borbo,
v borbo gremo mi!*

Frank

IZ KRVAVIH DNI

PRAZNO HREPENENJE

(Nadaljevanje)

Teško je govoriti o ljudeh, ko se spomnim večera tam pod grajskim obzidjem. Zver bi lepše ravnala s svojim plenom, kot so komunisti počeli z nami. Od vsepovsod so prihajali in izbirali svoje poznane, da so nad njimi utošili svojo krutost. Besno tuljenje podivjancev je udarjalo v temo, ki je bila že itak grozna kot smrt. Pretapanja ni bilo ne konca ne kraja. Puške, pištole, palice — vse je bilo dobro. Vsakdo je udrihal po svojih močeh in hudobiji, nikogar pa ni bilo, ki bi hotel ali vsaj skušal ustaviti ta val ne-nasitnega sadizma, ki je hotel krvi.

Grozen je bil ta večer, brez oblasti, brez odgovornosti.

Nikogar ni bilo, ki bi nam pomagal iz tega nesrečnega kraja, niti ne upanja, da bo kdaj konec tega strašnega ponižanja. Če je prišel mimo partizan, ki je brez udarca in grdih psokv odšel dalje, se nam je zdelo, da se je angel ozrl na nas.

Počasi so nas potiskali proti majhnim obokanim vratom, ki jih je razsvetljevala bleda luč.

„Do tam... potem bo pa drugače —,“ se nam je vsiljevala misel, ki nam ni povedala ničesar.

Že med oboki vrat pa smo se prepričali, da je nespametno misliti na boljše. Skupina oficirjev je zahtevala Rupnika in „farjev“. Ker nj bilo nikogar, so udarili po nas. Na vse strani smo se razbežali v temo, samo da nas niso dosegli. Kmalu smo se znašli med ustaši, ki so se prestrašeni umikali s stopnišča.

„Kdo ste?“ sem slišal vprašati nekoga, ki se je ves stopen stiskal za stopnicami.

„Slovenci — domobranci,“ mu je tiho odgovoril nekdo drugi.

Mi smo molčali kot grob.

Šele potem, ko smo brezupno posedli po stopnicah, je Tone vprašal Hrvata:

„Kako je tu?“

Ustaš je pogledal kot norec. Umaknil se je in se izgubil med drugimi.

Nekdo drugi je odgovoril namesto njega:

„Ovde se ne govori... Ovde samo — čakamo...“

Nihče več ni spregovoril besede. Oči so se zapile v temo pod stropom in z mislimi so se začeli igrati strahovi.

Pozno je že bilo, ko so nas pognali naprej. Povsod je bila tema. Je skozi okna so se plaho bliščale luči pod gradom. Pritipali smo v zgornje prostore, kjer smo popadali po tleh, kot da smo prišli na konec poti. Bili smo fizično in duševno strti, da smo si bolj želeli smrti kot kaj drugega.

Tako so nas razmetali po sobah, da drug za drugega nismo vedeli. Tema in strah in tišina so vsako misel tirali do tiste črne stene, za katero ni ničesar več. Kratki vzdihji so kot nabrušen meč rezali v ta strahoten mir. Vmes so zadržano drsele jagode rožnega venca.

Tedaj se je začelo. Kar v trumah so prihajali partizani in nas pretepali. Gorje mu, kogar so poznali! Kaj vse so si privoščili nad nami! Kdor ne ve, kaj je komunizem, bi moral biti tedaj med nami. Vso noč nismo zatisnili očesa.

Ko je tam na vzhodu že vstajal dan, so se utrudili. Grad se je umiril, lepo hodnikih so se sprehajale straže.

Še nikoli ni sonce vzhajalo tako lepo kot to jutro. Vstali smo in tiho gledali skozi okno, kjer so še spale naše vasi. Zadišala je zemlja in se združila z opojnim vonjem trave in gozdov, ki so se nam odmaknili tako daleč. Neki Črnovrščan se je približal oknu, da bi bolj jasno videl domače grebene tam v daljavi, pa je že počilo pod gradom; fantu je odletel šop las, od stropa se je pokadil omet.

Še bolj so se odmaknile cvetne ravnine in bližnje vasi so se pogreznile v meglo rosnih oči. Hrepenenje je zajokalo s tako žalostnim glasom, da se je groza v hipu zarezala iz vseh kotov.

Nenadoma so se pred vrati spet zaslišal koraki. Dobili smo obisk. Med krdelom komunistov je bil tudi domačin Založnik Ivan iz Vrhovcev. Spoznal je Toneta in ga poklical ven. Ko se je ta vrnil, je bil ves spremenjen; stopen, podplut v obraz, da so mu krvave oči gledale iz globokih kotanj, kot bi imel iztaknjene. Nič ni govoril, samo gledal je nezaupno, kakor da je zasovražil vse, tudi nas, ki jih še nismo dobili tako zvrhano mero kot on.

Zgodaj dopoldne so nas postavili v vrsto. Po eden smo odhajali v pisarno, kjer so sedeli rdeči oficirji. Take hinavske podlosti še zlepa nisem videl. Kar sočutno so si kremžili obraze, ko so pisali naša imena, imena svojcev in kako dolgo je kdo bil domobranec. Samo to, vse drugo je bila vneprej določena obsodba.

Ko smo se vrnili, je bilo po sobah še tiše kot poprej. V duše je leglo

HREPENENJE

JE

ZAJOKALO...

nekaj, česar nas je bilo strah: zapisani smo... Pogled je še bolj hrepenel skozi okno. Nič več nismo pričakovali prostosti, zase nismo terjali svobode, toda hrepenenje je raslo, da so bolela prsa.

Kaj vse je oživel v tem hrepenenju tedaj, ko nam je bilo hudo, da bi sklenili roke in umrli!

Samo enkrat še!

Da bi stopil na domači prag, brez skrbi kot včasih, ko še ni bilo hudo. Oče in mati, bratje in sestre bi prišli; povedal bi jim, da sem obsojen in da me nikoli več ne bo nazaj. V solzah bi si voščili: Zbogom! Potem bi bilo srce lahko, še umreti bi bilo lažje, ko ne bi več jokal po svojih. Vedeli bi, kje sem in jaz bi našel mir.

Samo enkrat še! — —

Bi šel skozi vas, zvečer, ko sveti mesec in mežikajo zvezde in hladen veter piha od planin. Ustavil bi se tam ob vodi, prisluhnil v polje, kjer šumi žito in prepevajo murni, da je vse skupaj opojna pesem, ki bi jo poslušal do zadnjega dne.

Potem bi šel dalje, do samotne hiše pod hribom, kjer je vse mirno in luči ni v kamri. Nikogar ne bi budil, ne spodobilo bi se nocej. Tam ob gredi bi se ustavil, kjer raste roženkraud in diši rožmarin. Videl bi nagelj, ki pada z okna in ponuja cvet kot takrat, ob slovesu. Utrgal bi ga, potem pa dahnil v okno, da moram od tod in se ne bova več videla. Pozabil bi upe, pustil bi srečo tu, kjer je skalila ljubezen, ter utihnil v solzah... In spet bi bil — sam.

Samo enkrat še...

bi rad slišal fantovsko pesem, ko ob večerih zaplava čez dolino, kakor da nosi pozdrave življenja. Ujel bi jo vase, da bi nikoli ne izzvenela. Morda bi ob njej pozabil, kako težko mi je bilo, ko sva pred leti z Ivanom zadnjič pela tam za vasjo. Iz gozda se je utrgala senca, na vasi je počil strel. Utihnila sva, nekaj tesnega je padlo v srce in pesem ni bila več pesem. O, da bi se še enkrat, samo za trenutek še srečal z njim in bral v njegovih očeh, da je že takrat senca tudi njemu zagrenila življenje!

Še dalje bi šel...

Tja na križpot pod vasjo, kjer je znamenje ob poti in Križani gleda s križa. Odkril bi se, kakor sem otrok videl storitj očeta. Pomolil bi za srečno smrt, in prosil blagoslova za vse, ki bodo živeli, ko mene ne bo več in tudi za grob ne bo nihče vedel.

Potem bi se umiril in stopil v vrsto...

Enkrat še... samo enkrat še!

Bolečina! Hrepenenje!

Zaropotalo je po hodnikih in sobah. Tudi po nas je udaril komunist, da smo omahnili po stopnicah in se znašli na grajskem dvorišču, med zidovi. Na desni je zelenel breg, vabile so sence tam zunaj... toda v dušah je umiralo hrepenenje.

V SLUŽBI DOMOVINE

(Nadaljevanje)

Tedaj je povzel besedo Zupanc in ponovil vprašanje: „Kdo je za kompromis?“ Vsi so molčali, le jaz sem mu odgovoril, da sem za edini način kompromisa, da rdeči ne hodijo v bližino. Saj sem se zvečer tako hotel pomakniti z bataljonom proti Dobrepoljam.

Mojemu mišljenju so se pridružili vsi. Fliser je odslej molčal.

Nenadoma pa je Zupanc zgrabil za revolver, skočil na mizo in ga naperil proti nam z besedami: „Jaz vam pa povem, kompromis bomo sklenili in sicer takoj!“ V istem trenutku so se odprla vrata in v sobo je prihrumela močna družba komunistov in komunistk s puškami, naperjenimi proti nam, in z vzklikom: „Roke u vis!“ Skozi okno sem opazil še kakih 50 rdečih, ki so ostali pred restavracijo z naperjenimi puškami.

Kaj smo hoteli? Ubogati. Vsi smo spoznali, da smo izdani. Samo eni stvari se čudim še danes. Polovica naše družbe iz restavracije je bila takoj prosta in ponovno oborožena. V sobi smo ostali zastraženi samo Fliser, A. Groznik, kurat Kraljič in jaz.

V sobo je naposled stopil komisar „Cankarjeve brigade“ in z Zupancem sta se poljubila. Vedel sem, pri čem sem, in rešitve ni bilo več. Fliser je še v zadnjem trenutku poskušal pobegniti, toda straža ga je neusmiljeno zavrnila. Narednik Vodopivec in inž. Bajec sta ščuvala komuniste posebno proti Grozniku in Fliserju, ki sta odkrito izjavila, da sta proti sodelovanju z morilci slovenskega naroda. Zahtevala sta takojšnjo likvidacijo.

Medtem smo dobili v družbo novega tovariša — patra Placida. Revež ni pričakoval tako podle izdaje in se je mislil z vlakom odpeljati v Ljubljano. Ko so terenci z znanim Plankarjem Jožetom na čelu pregledali vlak, so ga zalotili.

Vrata naše posvetovalnice oziroma jetniške sobe so bila zastražena od vseh strani s „tovariši“ in eno „tovarišico“. Z vsakega okna je bilo v nas naperjenih nekaj pušk. Medtem je Zupanc sklical vse, ki so bili slučajno v postojanki, in jim baje tako govoril: „Dolgo časa sem z muko v srcu gledal, kako Slovenec pobija Slovenca-brata! Po moji zaslugi se tu to ne bo več godilo. Krivci bi sicer zaslužili najstrožjo kazen, toda naš Broz-Tito je objavil splošno amnestijo in zato obljubljam, da se nikomur ne bo nič zgodilo. Vsi dosedanji poveljniki so pridržani v začasnem priporu; toda za njihovo življenje jamčim jaz kot dosedanji komandant mesta! Živel Stalin, živel Tito!“

Za njim je spregovoril politični komisar „Cankarjeve brigade“. Razlagal je „vsenarodno“ gibanje OF in velike „zasluge“ komunistov v borbi. Nazadnje je pozval, da se naj javijo prostovoljci v njihovo

„vojsko“ Javil se ni nihče. Šele na drugi in tretji njegov poziv so se javili najvnetejši stiški civilisti in on izdajalci iz VS, ki so vse leto vohunili.

Sam nisem bil navzoč, ker sem bil zastražen.

Po končanih govorih so prišli k nam v sobo Zupanc, komandant in komisar UBIC („Udarne brigade Ivana Cankarja“). Na kratko so nam pojasnili, da je sicer razglašena amnestija, da pa nas na višje povelje ne morejo spustiti zaradi nekaterih malenkosti. Fliser je vprašal: „Kaj nameravate z nami? Saj se vendar hočemo boriti za slovenski narod! Pustite naše edinice, ki vam ničesar nočejo!“

Komisar UBIC: „Vaša edinica bo razdeljena med vse brigade po naši zemlji; tudi vam bo dana prilika, da pomagate pri našem osvobodilnem boju.“

Po tem razgovoru so komandantje in komisarji odšli v posebno sobo na posvetovanje, ki je trajala približno dve uri.

Po končanem posvetu se javi v naši sobi neka tovarišica, ki je v ljubljanskem narečju ukazala: „Tovariši stražarji, spremite tovariše ujetnike na vlak!“ Tovariši ujetniki smo se spogledali. Vedeli smo, kaj nas čaka. Pobito smo šli v koloni po eden na postajo, kjer so nas porinili v poseben vagon. Mislil sem, da poslednjič vidim svoje domače kraje. Opazil sem mnogo razigranih, pa tudi žalostnih obrazov.

Sreča v nesreči zame je bila, da je bil z nami pater Placid. Popolnoma sem se zanesel nanj.

Pokojni pater Placid, ki so ga pozneje komunisti zverinsko umorili, je bil znan kot velik dobrotnik vse okolice. Dober je bil do vseh in ni gledal na politično opredelitev. Celo med komunisti je imel svoje prijatelje, čeprav je bil sam znan kot neizpresen protikomunist.

Na razne prošnje tedaj vplivnih ljudi v Stični so poklicali patra Placida iz vlaka nazaj v restavracijo Facini z namenom, da ga internirajo v domačem kraju. Rdeči so se pač bali, da bi izgubili dober glas. Po preteku pol ure so isto storili z menoj: Kaplana Kraljiča, Groznika A. in Fliserja pa je vlak odpeljal v Trebnje v zapore.

S patrom Placidom sva celo naslednjo noč prosila pri vseh mogočih stiških političnih oblasteh, da se tudi ostali trije vrnejo v Stično ali pa naj odpeljejo tudi naju, da bomo vsaj skupno umrli za našo slovensko stvar.

Dasi sva ostala v domačem kraju, sva bila dobro zastražena od treh stražarjev, ki so 8. septembra 1943 zbežali iz Ljubljane. Zagotavljali so nama, da bi naju najraje zaklali, ker zaradi dveh belih svinj izgubljajo spanje. Na koncu sta pristavila: „Komanda že ve, kaj dela.“ Po dolgem Placidovem posredovanju sta se naslednjega jutra vrnila iz Trebnjega kurat kraljič in Groznik; Fliser pa da ima preveč masla na glavi in da je zaslužil smrt.

Kazalo je in prepričan sem bil, da bomo v kratkem izpuščeni. Zaprli so nas pri Faciniju nasproti kolodvora. Stražili so nas štirje

stražarji — štirje ujetniki. Sicer so nas še kar nekako spoštovali, saj so stražili sami ljubljanski „gospodje“ iz medicinske fakultete. Po imenu jih ne poznam. Začeli so nam soliti naše možgane z vsemi mogočimi frazami: o izdajalski beli in plavi gardi in o „vsenarodni“ OF. Mogoče so danes svoje mnenje že spremenili.

Poleg teh gosposkih tovarišev so nas obiskovale še vse mogoče ženske in moške veličine, ki so izrabile ugodno priliko, da so se znašale nad nami, ko si nismo mogli pomagati. Posebno smo si zapomnili nekega komisarja, ki je imel za pasom vsaj tri bodala. Izraz njegovega obraza je bil tak, da nisem vedel, ali bi ga primerjal navadnemu hudiču ali samemu Luciferju. Ta visoki obiskovalec z nami — psi — sploh ni govoril, straži pa je mogoče desetkrat na dan ukazal: „Na vsak gib streljajte!“ Lahko si mislite, kako so njegove tolažilne besede delovale na nas jetnike. Uvideli smo, da z amnestijo ne bo nič.

Od žensk me je posebno razveselila neka ljubljanska dama, prijateljica iz ugledne in strogo „krščanske“ ljubljanske družine. Najprej je napadla p. Placida: „Ste nam končno le prišli v roke, tički? Sramota za katoliškega duhovnika, da ga je lasten narod moral vreči med zločince in morilce v ječo! Upam, da se boš, tovariš pater, sedaj poboljšal?!“ Na meje pa je naslovila sledeče besede: „Jugoslovanski aktivni oficir, pa med belimi psi! Ali te ni sram, tovariš, da moraš ti, medtem ko drugi pravkar osvajajo Ljubljano, delati pokoro za svoje grehe? Vendar pa, tovariši,“ to je veljalo vsem, „upam, da vam bom izprosila milost, da boste tudi vi lahko sodelovali pri našem svetem boju, da nam tudi vi pomagate rešiti našo zavedno Ljubljano!“

Spoznal sem — mislim, da so spoznali tudi moji trije sotrpini — da se bomo mogli rešiti s spretno in previdno taktiko, ki se bo mogla meriti s komunistično hinavščino. Možgani so silovito delovali. Vsi štirje smo že pripravili načrte, kako bomo osvobajali Ljubljano.

Zopet smo dobili nekoliko upanja, da odnesemo zdrave kože, ker nam je drugi dan komandant mesta — poročnik Zupanc — prinesel veselo novico, da je sklenjeno, da nas do nadaljnjega internirajo v stiškem samostanu.

Res nas je že istega dne sam komandant Zupanc z desetino svojih novih vojakov — komunistov — peljal v stiški samostan. Bila je nedelja in ljudje so se pravkar vračali od sv. maše in srečavali naš sprevod. Ponovno je Zupanc pozdravljaval mimo idočih ljudi, kot bi hotel pokazati na sebe: „Ali me vidite? Jaz sem junak položaja?“

Položaj se je izboljšal, čeprav smo bili zastraženi. Tudi stražarji niso bili več inteligentni ljubljancani, ampak po večini — mobiliziranci.

Imeli smo sijajno priliko, da bi pobegnili. Najvztrajnejši navijač za pobeg je bil vsekakor Groznik A. Hotel je na vsak način zopet držati za puško in nadaljevati svoje delo proti rdečim. Midva s kuratom Kraljičem sva bila za pobeg, a da se nato na primernem kraju skrijeva in pričakujeva razvoj dogodkov iz kakega bolj prijaznega mesta, kot je

bil za naju stiški samostan. Proti pobegu pa je bil pater Placid, ki ga je kot vestnega ekonoma stiškega samostana pač plašila usoda samostana, ako bi izginil.

Zato smo vsi skupaj sklenili, da počakamo še nekaj dni, da pa bomo gotovo ušli, ako se bo položaj spremenil v našo škodo.

Tudi tu smo imeli polno obiskov in zmerjanj, vendar smo po vsakem obisku imeli več upanja na rešitev. Zaupali smo pač častni besedi, ki so nam jo dali.

Obiskal nas je tudi terenec Kovačec Nace iz Št. Vida pri Stični. Izjavil je sledeče: Zahvalite se dobrim ljudem, da ste ostali v Stični; kajti pri nas sedaj velja sledeče pravilo: kdor gre v Trebnje na sodišče, gre na strelišče. Fliserja že krije hladna zemljica.“

Ni minulo pet minut od tega obiska, ko se pred našo celico pojavi šest dobro oboroženih komunistov in povedo: „Imamo nalogo, te štiri tovariše takoj odpeljati v Trebnje na sodišče.“ Lahko si mislite, kako nam je pognalo kri v glavo! Že smo upali na srečno rešitev, pa se je situacija v minuti popolnoma obrnila na glavo. Kaj nas čaka na sodišču, smo zvedeli od Kovačevega Naceta! Pobeg ni bil več mogoč. Že smo v duhu stali pred grozečimi komunističnimi puškami.

Zopet smo romali proti kolodvoru. Pot je dolga nekako dva kilometra, a zdelo se mi je, da hodimo dolge ure. Na čelu spreveda so korakali trije tovariši stražarji, za njimi smo bili razvrščeni tovariši ujetniki, zadaj pa zopet tovariši stražarji. Pomislite, vsi smo bili tovariši, pa vendar taka razlika! Srečavali smo ljudi, a nisem videl nikogar in sem se jezil nase, da nisem izrabil prilike in pobegnil.

Na kolodvoru so nas naložili na vlak in šli smo novim doživetjem nasproti.

(Sledi)

PRIŽGIMO, BRATJE, BAKLJE!

I.

Prižgimo, bratje, baklje!
Če kdaj začuješ trombo,
korak nam je krepak,
kresove na gorah,
če jekne bojni grom,
Srce nam resno bije,
strnimo naše vrste;
slovenski legionarji,
za tebe domovina
premagani bo sovragi.
branili bomo dom.
hoče umreti vsak!
Zvestobo obljubili
Življenje žrtvovali
Prisego tebi dali
smo domovini mi:
bi Tebi na oltar:
smo domovina mi:
slovenski legionarji,
slovenski legionarji,
slovenski legionarji,
slovenski legionarji!

II.

Če kdaj začuješ trombo,
korak nam je krepak,
kresove na gorah,
če jekne bojni grom,
Srce nam resno bije,
za tebe domovina
hoče umreti vsak!
Prisego tebi dali
smo domovina mi:
bi Tebi na oltar:
smo domovina mi:
slovenski legionarji,
slovenski legionarji,
slovenski legionarji,
slovenski legionarji!

III.

Če kdaj začuješ trombo,
korak nam je krepak,
kresove na gorah,
če jekne bojni grom,
Srce nam resno bije,
za tebe domovina
hoče umreti vsak!
Prisego tebi dali
smo domovina mi:
bi Tebi na oltar:
smo domovina mi:
slovenski legionarji,
slovenski legionarji,
slovenski legionarji,
slovenski legionarji!

Frank

POLNI SO BILI ŽIVLJENJA
IN ZEMLJA JIM JE BILA SVETA;

Z NJO SO KRVAVELI
Z NJO SO ŽIVELI,

IN UMRLI SO,
DA BI ŽIVELA – DOMOVINA

*Posadka domobranske postojanke na Dobrovi pri Ljubljani z gosti iz
glavnega poveljstva*

KOMUNIZEM

9. Kaj je rodilo komunizem?

S komunizmom so njegovi teoretiki in začetniki hoteli odrešiti človeštvo krivic, ki so mu jih prizadevali gospodujoči sistemi, ki so vedno izžemali malega človeka, mu kratili svobodo in odtegovali dobrine, ki jih je nujno potreboval za življenje.

Ti gospodujoči sistemi so bili sledeči:

1. *Fevdalizem* (sistem srednjeveškega gospodarstva od 5. do 16. stoletja, v katerem je fevdalni gospod, lastnik zemlje, kmet mu pa tlačani in oddaja dajatve s svoje zemlje);

2. *imperializem* (vladni sistem osvajalne politike, ki oprt na vojsko teži za nasilno razširitvijo države, da bi zavladal manjšim in kolonialnim narodom);

3. *kapitalizem* (gospodarstvo, ki temelji na mezdnem delu delavcev, na videz svobodnega, v resnici pa z ozirom na visok dobiček premalo plačanega delavca);

4. *vladarske dinastije* (ki so zaradi svojega razuzdanega in razkošnega življenja ljudstvu nakladali vedno večje in nezmožljive davke).

Čeravno so bile navedene krivice velike in so vpile po rešitvi, vendar komunizem ni bil in nikoli ne bo tisti, ki bi mogel te in še druge krivice izravnati, popraviti in človeštvu nuditi boljše življenje.

Komunizem je namreč zgrajen na samih zmotah, ki zanikavajo Boga, naravni zakon, ne priznavajo pravega namena človekovega bivanja na zemlji in priznavajo samo materijo.

Krivice bi se dale popraviti in preprečiti samo s priznanjem Boga, njegovih zapovedi, božjega razodetja in Cerkve, ki vse nauke nezmotno hrani in oznanja. Po priznanju teh nauk tako po vladujočih (gospodujočih) in podložnih, bi se dalo vsa vprašanja pravično rešiti na podlagi evolucije (ki je nasprotna revoluciji, tako, da bi se vsa vprašanja rešila postopoma na miren in zakonit način).

Cerkev je komunistične zmote vedno zavračala in nanje in na posledice teh zmot pravočasno opozarjala. Tako je že papež Pij IX. svečano obsodil komunizem leta 1846 (torej dve leti preje, predno je Marx izdal svoj manifest) v okrožnici „Qui pluribus“. Pravi dobesedno: „...Brezbožni in že naravnemu pravu skrajno nasprotni nauk o komunizmu — kakor se ta zmota imenuje — bo do temeljev porušil, ako se bo uveljavil vsa prava, ustanove, lastnino in človeško družbo samo.“

Ker pa svet Cerkve ni poslušal in ni hotel odpraviti krivic so ljudje s svojimi zlaganimi nazori, polnimi zmot nadaljevali s komunizmom v teoriji in ga skušali prenesti in uveljaviti tudi v praksi.

Seveda se njihovi pogledi o izvedbi komunizma niso vedno strinjali. Vsak pa je hotel svojo zamisel uveljaviti v praksi, zato so med

komunisti stalna trenja, ki končavajo v raznih čistkah in likvidacijah v lastnih vrstah.

Komunizem človeštva ni rešil in ga tudi ne bo. Edini dobiček od komunizma ima Satan, ki se nevidno poslužuje komunistov, da z njimi odtuji človeka od Boga z namenom, da bi ga večno pogubil.

V več kot štiridesetih letih, kar je komunizem prišel na oblast in prakticira teoretične zmote svojih očetov, še ni poravnal niti ene krivice, in ni prinesel človeštvu obljubljenega raja, ki bi moral po teoriji „filozofov“, ki so komunizem „znanstveno“ zgradili, že zdavnaj nastopiti.

Pa ne samo to, da obljubljenega blagostanja niso izvojevali, ampak so človeštvo zavedli še v novo še večjo nesrečo, še večje suženjstvo in še večje pomanjkanje in krivice, ki jih je moralo že preje prenašati.

10. Razvoj komunizma

Kakor sta znanost, tehnika in vse življenje na zemlji podvrženi gotovemu razvoju in so vedno poznejše iznajdbe in ugotovitve posledica prejšnjih, tako tudi razne teorije vedno grade že na preje dognanih dejstvih, odkritjih, pa bodisi, da so pravilne ali zmotne.

Tako se je tudi komunizem, da se „znanstveno“ utemelji in zasidra poslužil zmotnih naziranj raznih filozofov, ki so odklanjali krščanstvo in iskali svojih poti.

a) Karel Marx

Teorijo komunizma pripisujejo Karlu Marxu (1818—1883). Po poklicu je bil časnikar, po poreklu nemški žid. Po njem imenujemo komunizem tudi marksizem.

Da je „znanstveno“ utemeljil komunizem, se je poslužil dveh zmot, ki se pa nista porodili v njegovi glavi, ampak jih je prevzel od drugih:

Prvo zmoto, „da so se višje stvari razvile iz nižjih“ (tako n. pr. človek iz opice) je prevzel po angleškem naturalistu Charlesu Robertu Darwinu (1809—1882).

Drugo zmoto „o dialektičnem materializmu“ (ki uči, da se snov razvija po določenem pravilu. Zgodovinski razvoj se vrši po nekaki borbi nasprotij: prvotno je bilo vse vsem skupno (prvotni komunizem); počasi so se nekateri polastili zemlje in druge zaslužjili (doba zasebne lasti in nastajanja pravnih, nravnih in verskih idej); zasebna last žene kvečjemu ubožanju delovnih slojev (doba kapitalizma in proletariata); to vedno naraščanje nasprotij, bo v medsebojni borbi pognalo človeštvo v nov komunizem (komunizem višje stopnje) pa je povzel po nemškem filozofu Frideriku Viljemu Juriju Hegel-u (1770—1831).

Hegel je učil tudi zgodovinski ali historični materializem, ki uči: Bog, odgovornost, pravičnost, nravno dobro in nravno zlo so izmišljotine. Trdi, da so ti nauki nastali iz gospodarskih razmer.

(Nadaljevanje sledi)

ZAHVALA

Danes sem prejel od g. Branka Pogačnika pismo z okrožnico ZSPB in priloženi ček za 30 dolarjev (trideset dolarjev) kot pomoč ZSPB, za kar se Vam najpristrčneje zahvaljujem. Odboru in vsem darovalcem moj iskreni Bog plačaj!

V okrožnici, ki jo prilagate, navajate, da nismo mi nikomur dolžni nobene zahvale in da Vi zahvale tudi ne iščete. Razumem to Vašo človekoljubno, da celo bratsko gesto, a osebno se s tem ne strinjam. Ne glede na to ali smo mi to pomoč zaslužili ali ne, je vsekakor zahvala umestna in spada tudi k bon tonu. Vsakdo, ki prejme pomoč, za katero se mora zavedati, da je zbrana s trudom in res bratsko ljubeznijo, je vsekakor dolžan zahvalo organizaciji organizatorjem in darovalcem prav tako, kot smo bili nekoč hvaležni soborcem ali sosednji edinici, ki nam je priskočila v borbi na pomoč, dasi je bila to tudi takrat njih dolžnost. Tudi danes smo na bojnem polju — brez pušk in v najtežjih okoliščinah — ter nam je zato vsaka pomoč ali celo samo sočutje prav tako dobrodošlo kot v oboroženi borbi. Zato mora biti vsakdo za to pomoč hvaležen — seveda v mejah svojega osebnega ponosa, na katerega bivši domobranci tudi ne smemo pozabiti. Toda v tem primeru se pokaže ponos prav v hvaležnosti do naše organizacije in naših soborcev, ki vrše s tem svojo patriotično dolžnost in zavest naprej. K nacionalni zavesti spada tudi dolžnost hvaležnosti in ne vem zakaj naj bi bili mi invalidi te dolžnosti odvezani. V jugoslovanskih komunističnih zaporih smo bili priporniki hvaležni celo svojim mučiteljem, če so nam ti med torturo privoščili vsaj eno lepó besedo, čeprav se je vsak zavedal absurda. Vsako živo bitje je hvaležno za pomoč v sili in tako smo hvaležni tudi mi invalidi naši organizaciji in našim soborcem oz. somišljenikom. Zato izrekam tem potom organizaciji Zveze slovenskih protikomunističnih borcev in vsem dobrotnikom mojo iskreno zahvalo in upam, da smem to izreči tudi v imenu vseh invalidov in soborcev bolnikov.

Torej v imenu vseh, vsem pristrčni Bog plačaj!

Lep pozdrav in Bog živi!

Vaš hvaležni

16. junija 1959.

T. Ž.

PEST JEKLENA SRCE JE VROČE,
NAROD NAŠ UMRETI NOČE.

V BOJ, V BOJ, V BOJ,

ZA DOM V BOJ

IN SOVRAGU KLETEMU SMRT!

MAŠA ZA PROTIKOMUNISTIČNE ŽRTVE V ČIKAGU

Čikago, Illinois, USA. — Pravijo, da je človekova sreča, da pozablja. In to je res! Če bi vsak dan obnavljali v spominu in govorjenju vse to, kar smo v življenju prestali nevarnosti v času borbe v domovini, vso mržnjo in sovražstvo nasprotnikov, vso čuječnost, da smo si takrat še ohranili življenje, prebriski beg od doma in morda tudi od drage žene in otrok, vetrinjsko tragedijo, smrti in pokolji v lastni družini in med prijatelji, vso veliko zapuščenost in bol po rodni hiši in domovini, vso prevaro in umazanost svetovne politike in nazadnje borbo za vsakdanji kruh — kako žalostno in grenkob polno bi bilo naše življenje. Vse neprijetnosti puščamo v pozabljenost in se vsak dan predajamo svetlemu upanju. To je pravilno, to je življenjsko!

So pa stvari, katerih ne smemo pozabiti! Naša dolžnost je, da jih obnavljamo, takorekoč vsak dan si jih moramo zavestno poklicati v spomin. Med najvažnejše stvari, ki ne smejo utoniti, je spomin na one izmed nas, ki so padli kot žrtve za to, za kar smo se borili. Sami bi bili lahko med njimi. Bodimo hvaležni Bogu, da nas je ohranil, bodimo hvaležni vsem žrtvam in ohranimo nanje spomin!

V Čikagu v cerkvi sv. Štefana je bila v soboto, 20. junija, ob 7 zjutraj sv. maša za padle domobrancelje in vse protikomunistične žrtve. Zlasti novonaseljenci v Čikagu, pa tudi drugi naši rojaki so napolnili cerkev. A. G.

„KRALJ V CLEVELANDU“

Pod tem naslovom je prinesel list „Klic Triglava“ št. 238 od 21. 3. po-

ročilo svojega dopisnika P-k, ki v dolgem članku razpravlja o obisku bivšega jugoslovanskega kralja Petra II. v Clevelandu.

Ne bomo se spuščali v podrobnosti tega članka, ker je Zveza slov. protikomunističnih borcev nepolitična organizacija in vsebina članka ne spada v njeno področje. Tega članka bi sploh ne omenjali, ako list ne bi na strani 4. pod naslovom „Slovenci in kralj“ ne pisal dobesedno sledeče besede:

„Dr. Krek, predsednik Slovenskega narodnega odbora, je po posvetovanju s svojimi zaupniki (ter baje z odborom „Zveze protikomunističnih borcev“) sporočil organizatorjem, da se banketa ne bo udeležil... (itd.).

Ta odstavek je popolnoma izmišljen, kar dokazuje že besedica „baje“. Dr. Krek se ni nikoli posvetoval z Zvezo protikomunističnih borcev o tej zadevi, ker je Zveza popolnoma nepolitična in se s političnimi vprašanji sploh ne bavi. Dejstvo pa je, da je Zveza na svoji seji 1. februarja 1959 sklenila, da se niti banketa, niti kake privatne avdijence z bivšim kraljem Petrom II. ne udeleži. Ta sklep je v celoti tudi obveljal.

Gospodje pri „Klicu Triglava“, ako se potegujete za samo čisto pravico in resnico, potem je vaša sveta dolžnost, da se pravice in resnice v prvi vrsti tudi sami držite. Svetujemo vam, da vsaj kadar pišete o Zvezi slov. protikomunističnih borcev izpuščate besedice, kot so „baje“, „morda“ itd. in se preje prepričate, kaj je res, če pa tega ne morete ugotoviti, pa lepo molčite. Ne vemo, ali ste hoteli dr. Kreka umazati s sodelovanjem z Zvezo slov. protikomunističnih borcev ali obratno.

Zvezi slov. protikomunističnih bor-

cev ne more nihče očitati kakih političnih akcij, ali pa kakih političnih razgovorov s političnimi predstavniki o politiki. Zveza je že večkrat objavila svoj program in bi ga morali poznati vsaj tisti, ki pišejo v slovensko časopisje, da ne bi podtikali Zvezi delovanja, kakršna bi jo morda spravljal v napačno luč. Verjamemo, da je tistim, ki hočejo vse slovensko javno delo spravljati v zvezo s politiko, res težko razumeti, da je kje kako slovensko društvo, ki nima političnih ciljev in vendar je tako. Več resnosti, prijatelji. — Zveza slovenskih protikomunističnih borcev.

ZAHVALE

1. Dr. Mate Resman je daroval mesto venca na krsto pokojnega domobranskega majorja Josipa Pfeiferja 10 dolarjev za Invalidski sklad.

2. Ludovik Kolman je daroval za Invalidski sklad 10 dolarjev.

IZ UPRAVE

Vse neplačujoče naročnike ponovno prosimo za razumevanje, da poravnajo zaostalo, sicer bomo primorani — zaradi naraščajoče druginje — da jim ustavimo list.

Članarino morete poravnati potom svojih poverjenikov, ali direktno z upravo.

Vsako spremembo vašega naslova, ali neredno prejemanje lista, takoj javite upravi, da ne bo nepotrebnih nevšečnosti in nerazumevanja.

Uprava

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Izdaja ga konzorcij; urejuje pa uredniški odbor slovenskih protikomunističnih borcev. — Začasna letna naročnina za nečlane znaša v Argentini 60.— pesov, v USA in Kanadi 2.5 dolarja. Za ostale dežele tej valuti primerno. — Za uredništvo: Ivan Korošec, calle 1. No. 510, Berazategui FNGM; za upravo: D. Havelka, Yapeyu 130, San Martín FNGM, prov. Buenos Aires. — Vsa denarna nakazila sprejema uprava.

Tiska tiskarna Vilko, Castro Barros 917, Buenos Aires, Argentina

3. Marija Kadunc je darovala za Invalidski sklad 10 dolarjev.

4. Člani Zveze SPB v Hamiltonu so zbrali večji znesek za Invalidski sklad.

Vsem darovalcem se Zveza SPB za njihove darove, tako v svojem kakor v imenu invalidov, vdov in sirot, ki so deležni podpor iz Invalidskega sklada najlepše zahvaljuje. Bog naj vsem obilo povrne! — Zveza SPB.

IZPLAČANE PODPORE

Za mesec julij 1959 so bile izplačane sledeče podpore:

v Švico	130 dol.
v Avstrijo	145 dol.
v Jugoslavijo	50 dol.
v Argentino.....	60 dol.
Skupaj ...	385 dol.

Zveza SPB

Dne 5. septembra t. l. je bil občni zbor ZSPB v Torontu, Kanada. O njem bomo poročali v prihodnji številki.